

גמ"ר 9149/05/15 - מדינת ישראל נגד אומר מץ

בית משפט השלום לתעבורה בעכו

גמ"ר 9149-05-15 מדינת ישראל נ' מץ

בפני
השופט אבישי קאופמן
מדינת ישראל
בעניין:

המאשימה

נגד

אומר מץ

הנאשמים

גזר דין

במקרה דנן שוב עלי לגזור דינו של נאשם שגרם **לתאונת דרכים קטלנית** בה קיפחה חייה הולכת רגל. האירוע התרחש **ביום 6.3.15** בדרך יחיעם בנהריה. המנוחה גב' מרים גרפי ז"ל, חצתה את הכביש במעבר חצייה מימין לשמאל בכיוון נסיעת הנאשם. הנאשם התקרב למעבר החצייה, אשר היה מוסתר בחלקו עקב רכב כיבוי אש שחנה במקום, ופגע במנוחה, אשר נחבלה באופן קשה ונפטרה מפציעה לאחר יומיים.

הנאשם הודה וקיבל על עצמו אחריות מיידית, הגם שהעלה טענות לגורמים נוספים שתרמו לאירוע, לרבות אותו רכב כיבוי אשר חנה במקום והגביל את שדה הראיה.

לאחר הרשעתו הופנה הנאשם, **לשירות המבחן לקבלת תסקיר**. מהתסקיר עולה כי מדובר באדם כבן 49, אשר עלה לישראל בגיל 21 מרוסיה, נשוי ואב לשתי בנות. הנאשם עובד כשכיר במפעל "מתכות חניתה". לנאשם עבר פלילי רחוק הכולל שלוש הרשעות בתחום הרכוש והאלימות, אשר האחרונה בהן היא משנת 2003, בגינה נדון למאסר מותנה. **שירות המבחן המליץ על הטלת עונש בעבודות שירות והעמדה במבחן.**

המאשימה טענה כי אין לקבל את המלצת שירות המבחן וכי יש להטיל על הנאשם עונש של מאסר בפועל לתקופה של 12 עד 24 חודשים, לצד פסילה ממושכת של רשיון הנהיגה, פיצוי למשפחת המנוח ועונשים נלווים. המאשימה הפנתה בהקשר זה לפסקי הדין של בית המשפט העליון בעניין אבו טריף, אלמוג ואחרים וציינה כי נסיבותיו של הנאשם אינן שונות משל אחרים, כך שאין לקבל המלצת שירות המבחן.

הסנגור טען כאמור לאשם תורם בעיקר מצד רכב הכיבוי שחנה במקום והגביל את שדה הראייה. הסנגור ציין את מחדלי החקירה של המשטרה אשר אפשרה עזיבת רכב הכיבוי את המקום בטרם הגיע למקום בוחן התאונות, כך שלא

ניתן לקבוע כיום היכן בדיוק עמד בעת התאונה ועד כמה הוגבל שדה הראייה של הנאשם ושל המנוחה.

הסנגור הוסיף והפנה לליקויים בעבודת הבוחן עצמו, לרבות טעות ברוחב רכב הנאשם, עובדה שעשויה להשליך על מקום הפגיעה במנוחה, להעדר תמרורים וסימון תקין של מעבר החצייה וטענות נוספות אשר יש בהן כדי להשליך לעמדתו על מידת אשמתו של הנאשם והעונש הראוי.

אכן, קיימים סימני שאלה סביב האירוע אשר פרטיו לא הובררו עד תום. אין מחלוקת כי אכן רכב הכיבוי עמד במקום אסור והגביל את שדה הראייה. לפי עדות נהג הכבאית "החניתי את הרכב לפני מעבר החצייה, עליתי על המדרכה... פתחתי את דלת הרכב שלי וראיתי את הרכב הפוגע מגיע". הנאשם טוען כי פתיחת דלת הכבאית הסתירה את הולכת הרגל, כך שרק כאשר עבר אותה יכול היה לראות את הולכת הרגל. באותה מידה יש להניח כי רכב הכיבוי ודלתו הפתוחה הסתירו מהולכת הרגל את רכבו של הנאשם ומנוע ממנה אפשרות להיזהר ממנו.

המאשימה לא חלקה על טענתו הבסיסית של הנאשם והמצאות רכב הכיבוי במקום נכללה בעובדות כתב האישום.

עם זאת, ברור כי הסתרת שדה הראייה אינה יכולה לפטור את הנאשם מאחריות. אדם המתקרב למעבר חצייה, או מקום בו ידוע כי צפויים להימצא הולכי רגל, חייב להתאים את דרך נהיגתו לתנאי הדרך. ואם קיימת הסתרה של שדה הראייה, על הנהג להיזהר שבעתים, להיות דרוך יותר ולהאט מהירות נסיעתו כך שיוכל להגיב במקרה של הפתעה כלשהי.

מלאכת הענישה לעולם אינה קלה, ובמיוחד קשה היא כאשר מדובר בתאונות בהן חפים מפשע קיפחו את חייהם בעטיה של רשלנות. בדרך כלל, כמו בתיק שלפניי, מדובר במי שלא התכוון ובוודאי לא רצה לגרום לתאונה ולתוצאותיה. הנאשם יצא לנסיעה שגרתית ברכבו, לא ציפה ולא פילל כי הנסיעה תסתיים כפי שהסתיימה, בתאונה ובאובדן חייה של המנוחה.

מתסקיר המבחן עולה כי הנאשם קיבל אחריות מלאה לאירוע, סבל מדיכאון בעקבותיו, נפגש עם בני משפחת המנוחה והשתתף בהלווייתה ובאזכרה. אין ספק כי הנאשם מתקשה לשוב לשגרת חייו לאחר אירוע מעין זה, וכבר דנתי בתיקים בהם נאשם סבל מדיכאון קשה לאחר התאונה עד כדי ניסיון לשים קץ לחייו. עם זאת, תהיה השפעתה של התאונה על הנאשם קשה ככל שתהיה, הרי הקושי והסבל, איתם מתמודדים בני משפחת הקורבן שעולמם חרב עליהם בן רגע, גדולים לאין שיעור. למרות שבעבר כבר הבעתי את ספקותיי באשר לתועלת שתצמח מענישה מחמירה במניעת תאונות קטלניות בעתיד, ברור כי **מי שגרם לתאונה קטלנית חייב לתת את הדין על מעשיו והתוצאה שגרם לה**, ולשאת בעונש ראוי. משפחתה של המנוחה זכאית לקורט נחמה בידעם שהנאשם האחראי לתאונה נענש באופן הולם ומשמעותי. כדברי בית המשפט העליון בע"פ 570/07 **חיים בן הרוש נ' מדינת ישראל**:

"גם למי שמקנן ספק בליבו אם ההרתעה בענישה מחמירה מועילה, אף שאין בידינו נתונים (שראוי היה כי יינתנו בידינו, לרבות מחקרים) - אין חולק כי יש משמעות לגמול האינדיבידואלי, ולאו מילתא

זוטרטא היא...."

וכן:

"אין מקרה זהה למשנהו, אך הצד השווה הוא בקיפוד חיי אדם, שהביטוי המעט אשר בידי בית המשפט ליתן למאבק בו הוא בענישה, אכן היו מקרים בהם הורד הרף.... אך באשר לבתי המשפט, הקטל בכבישים מצדיק, משהורשע אדם, ליתן לכך ביטוי עונשי מוחשי...."

רע"פ 2955/12 **ענת הרמוס נ' מדינת ישראל**.

ההלכה המנחה שקבע בית המשפט העליון לעניין הענישה הראוי במקרה של תאונת דרכים קטלנית היא:

"קיימים שלושה כללים מנחים בסוגיית הענישה הראויה בעבירה של גרימת תאונות דרכים קטלנית ברשלנות. האחד, ראוי לגזור על נאשם עונש מאסר בפועל ופסילה מלנהוג לתקופה הולמת, הן בשל עיקרון קדושת החיים והן משיקולי הרתעה. השני, בדרך כלל הנסיבות האישיות של הנאשם בעבירה זו אינן בעלות משקל כבעבירות אחרות המלוות בכוונה פלילית, הן בשל אופייה המיוחד של העבירה הנדונה והן בשל ביצועה השכיח גם ע"י אנשים נורמטיביים. השלישי, אמת המידה הקובעת בעבירה זו היא דרגת הרשלנות...."

ע"פ 6755/09 **ארז אלמוג נ' מדינת ישראל**.

כלומר, השיקול המרכזי בקביעת העונש הוא רמת הרשלנות, בעוד שנסיונותיו האישיות של הנאשם מהוות שיקול משני בלבד, כשהעונש הראוי בדרך כלל הינו מאסר בפועל.

מתחם הענישה -

בתיקון 113 לחוק העונשין תשע"ב-2012 נקבע עיקרון מנחה בענישה המבטא יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו (סעיף 40ב. לחוק העונשין תשל"ז-1977). לצורך קביעת מתחם הענישה בנסיבות המקרה יש להתחשב בערך שנפגע בעקבות ביצוע העבירה, מידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות המקרה כמפורט בסעיף 40ט. לחוק העונשין.

ככל שמדובר בעבירות המתה, קיימת פגיעה באינטרס ציבורי הראשון במעלה שהוא שמירה על קדושת חיי אדם ותחושת הביטחון של ציבור המשתמשים בדרכים באשר הם, לפיכך מקום בו מקופחים חייו של אדם ברי כי הפגיעה בערך זה היא מירבית.

החוק קובע עונש מינימלי של שישה חודשי מאסר, כאשר העונש המקסימלי הוא מאסר לתקופה של שלוש שנים בד בבד עם פסילת רישיון לתקופה מינימלית של שלוש שנים.

כאמור לעיל, המרכיב המרכזי בקביעת העונש הראוי הוא **דרגת** הרשלנות, אולם לצדה יש לדעתי לבצע אף הבחנה לגבי **סוג** הרשלנות. האם מדובר בתאונה הנגרמת מהיסח דעת או חוסר זהירות רגעיים, שמא מדובר בהתנהגות מסוכנת מודעת או נמשכת של הנהג, כדברי בית המשפט המחוזי בבאר שבע:

יש להבחין בין התנהגות נהג, הננקטת מתוך בחירה מודעת, כגון נהיגה במהירות גבוהה, אי ציות לתמרור או לרמזור, עקיפה בפס לבן, נהיגה ברכב לא תקין וכיוצא באלה דוגמאות בהן נתונה בידי הנהג האפשרות שלא לפעול בדרך שגרמה לתאונה, לבין נהיגה מסוימת שאינה נעשית מתוך בחירת הנהג, כגון תגובה לא מקצועית להחלקת הרכב, עליה לא מקצועית משולי הדרך לכביש, כניסה לעקומה בזווית לא מתאימה, תגובה מבוהלת לאירוע מפתיע וכיוצא באלה דוגמאות בהן נגרמות תאונות על רקע חוסר מיומנות של הנהג או חוסר תשומת לב שלו לשביר שניה. בעוד שלענישה מחמירה במקרים הראשונים יש הצדקה מוסרית ועניינית, והיא יכולה להרתיע אחרים מלנהוג באופן מודע ומבחירה, בצורה מסוכנת, הרי שאין זה מוצדק ואין זה מועיל להעניש בחומרה על נהיגה לא מיומנת או על שביר שניה של חוסר תשומת לב, שכל אדם חשוף להן ואין הן נעשות מתוך בחירה או מזלזול בכללים.

ע"פ 4208/07 **מדינת ישראל נ' נאפוז אבו שריקי**.

במקרה שלפני המדובר לדעתי, ברשלנות **מהסוג הראשון**. כלומר חוסר תשומת לב רגעי של הנאשם אשר גרם לתאונה. אין מדובר בנהיגה פוחזת, פרועה או רשלנית לאורך זמן. אין ראייה כי הנאשם נהג במהירות, ביצע עבירות תנועה או עסק בפעילות אחרת שהסיחה דעתו תוך כדי נהיגה. הנאשם יכול היה כנראה למנוע את התאונה בזהירות גדולה יותר, אולם כאמור לאירוע המצער קיימת גם תרומה של צד ג'.

לאור האמור לעיל, ולאור הפסיקה המוכרת של בית המשפט העליון, לרבות הפסיקה אותה הגישו הצדדים לעיוני, אני קובע כי מתחם הענישה בתיק זה הינו מאסר לתקופה שבין 5 חודשים לבין 8 חודשים, וזאת לצד פסילת רשיון נהיגה לתקופה של שלוש עד שמונה שנים.

ראו גזרי דין דומים בנסיבות מקילות ברע"פ 4261/04 **יעקב פארין נ' מדינת ישראל**, ע"פ 4732/02 **ענת סורפין נ' מדינת ישראל**, עפ"ג (חיפה) 3412-01-14 **סעיד אבו זלאם נ' מדינת ישראל**, ע"פ (ב"ש) 5167/08 **מדינת ישראל נ' חיים שועה**.

קביעת העונש הספציפי לנאשם דן:

כמפורט לעיל, בעניינו של הנאשם התקבל תסקיר שירות המבחן הממליץ בעיקר על עונש של עבודות שירות. המלצה זו נמצאת בתוך מתחם הענישה הראוי, והולמת לדעתי את כלל נסיבות המקרה ואת נסיבותיו האישיות של הנאשם. לפיכך, ולאחר שהתקבלה אף חוות דעת חיובית של הממונה על עבודות השירות, **אני מקבל המלצה זו**. באשר לפסילת רשיון הנהיגה, מצאתי לנכון להעמידה בקצה הגבוה של מתחם הענישה. גם אם אין מדובר בנהיגה פרועה של הנאשם, מדובר בכשל שהינו יותר מכשל רגעי בלבד, תוך שהנאשם כשל מלהתאים את דרך נהיגתו לתנאי הדרך.

בהקשר דומה הקל לאחרונה בית המשפט המחוזי בחיפה בעונשו של מי שגרם לתאונה קטלנית והעמידו על שישה עמוד 4

חודשי מאסר בעבודות שירות, תוך שהוא מסביר:

הטעם הראשון להתערבות בגזר הדין הוא שבמקרה שבפנינו ניתן להתחשב בנסיבות המקרה וברשלנותו של המנוח בכל הנוגע לגזר הדין ולעונש שנגזר על המערער. הגם שרשלנותו של המנוח לא מנקה את המערער מהאחריות לגרימת התאונה, סבור אני כי מדובר בנתון שיש בו כדי להשפיע על מידת העונש שייגזר על המערער.

בנסיבות העניין, בהתחשב ברשלנותו של המנוח ובנסיבות אירוע התאונה, כאשר ככל הנראה מדובר בהתרשלות רגעית וחוסר תשומת לב של המערער, וכן בהתחשב בתסקיר שירות המבחן אשר במסגרתו הומלץ על שליחתו של המערער למאסר באמצעות עבודות שירות, זאת לאור העובדה שמדובר באדם ללא מעורבות קודמת בפלילים, אשר ההליך המשפטי נגדו מהווה גורם הרתעתי משמעותי, סבורני כי יש מקום להתערב בעונש המאסר שהושת על המערער.

הטעם השני המצדיק, לטעמי, את התערבותנו בגזר הדין הוא שיקולי השיקום. למרות חומרת המקרה שבפנינו אין מדובר במקרה שבו לא ניתן לתת כל משקל לסיכויי השיקום של המערער. ער אני לעובדה שמדובר במערער שהוא אדם נורמטיבי, שעבר עבירה שבבסיסה רשלנות, במובן זה ששיקולי שיקום בעניינו שונים מאלו שיובאו בחשבון בדרך כלל כאשר בית המשפט דן בנאשמים שהתנהגותם מונעת ע"י התמכרות לחומרים ממכרים או סטייה מסוג זה או אחר, או כאלו שאורח חייהם עברייני. עם זאת תיקון 113 לחוק העונשין לא החריג את שיקולי השיקום מכלל העבירות הקבועות בכל דברי החקיקה, לרבות אלו שבבסיסם התרשלות חד פעמית של אנשים נורמטיביים. דווקא לאנשים נורמטיביים שמעולם לא מעדו מהווה עצם העמדתם לדין פלילי אירוע משברי ובנסיבות אלו יש להביא בחשבון, גם בעניינם, שיקולי שיקום. זאת הגם שיתכן ששיקולי והליכי השיקום יהיו שונים מאלו הנבחנים והננקטים בעניינם של "עבריינים קלאסיים".

יוער, לעניין החלת הוראות תיקון 113 לחוק העונשין, כי עיקר הפסיקה בעניין גזירת עונשי מאסר על עברייני תעבורה שגרמו למוות ברשלנות נקבעה קודם לתיקון 113 לחוק העונשין. כעת, משתקן החוק וניתן לשיקולי שיקום משקל משמעותי, סבור אני כי יש להביא שיקולים אלו בחשבון, גם כאשר מדובר בעבירה של גרימת מוות ברשלנות בתאונת דרכים.

עפ"ת 1267-05-16 רוברט חיזגילוב נ' מדינת ישראל

אשר על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

מאסר בפועל לתקופה של שישה חודשים, אשר ירוצה בעבודות שירות, בבית החולים נהריה, כמפורט בחוות דעתו של הממונה על עבודות השירות מיום 30.6.

הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי עונשו ביום 28.7 בשעה 8:00 ביחידת עבודות השירות במתחם תחנת משטרת טבריה.

הנאשם מוזהר כי הפרת תנאי עבודות השירות תביא להפסקתן באופן מנהלי וריצוי העונש במאסר של ממש.

שישה חודשים מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, לבל יעבור בתקופה הנ"ל עבירה של גרימת מוות ברשלנות או עבירה של נהיגה בזמן פסילה.

בהתאם להמלצת שירות המבחן, אני מורה על **העמדת הנאשם במבחן למשך 18 חודשים**, במהלכם ישתתף בקבוצה

טיפול של שירות המבחן וימלא אחר הוראות קצין המבחן.

הנאשם מוזהר כי הפרת תנאי המבחן תביא להפקעת הצו וגזירת דינו מחדש.

אני פוסל את הנאשם מלקבל או מלהחזיק רשיון נהיגה לתקופה של 7 שנים.

מתקופת הפסילה יש להפחית את הפסילה המנהלית בת שלושה חודשים שהוטלה על הנאשם, והיא תחושב מיום הפקדת הרשיון בידי הנאשם, בהתאם להחלטה בדבר פסילה עד תום ההליכים שניתנה ביום 20.7.15.

אני פוסל את הנאשם מלקבל או מלהחזיק רשיון נהיגה לתקופה של 6 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים לבל יעבור עבירה בה הורשע בתיק זה או אחת העבירות המפורטות בתוספת הראשונה או בתוספת השניה לפקודת התעבורה.

יש להמציא את גזה"ד לממונה על עבודות השירות ולשירות המבחן.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי בחיפה.

ניתן היום, 7 ביולי 07 יולי 2016, במעמד הנאשם, בא-כחו עו"ד אוסמו וב"כ המאשימה גב' דורית דרוקמן.